

17.1

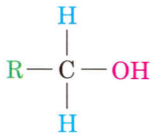
Názvosloví alkoholů a fenolů

 Klikněte na Organic Interactive
@Organic Chemistry Direct.

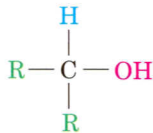
Drawing Structures from IUPAC
Names: Použijte webovou paletu
a na základě systematického
názvosloví napište vzorce alkoholů.

Názvosloví alkoholů

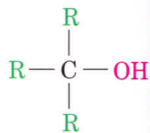
Podle počtu uhlíkatých substituentů vázaných na atom uhlíku nesoucí hydroxylovou skupinu dělíme alkoholy na primární, sekundární a terciární.

primární alkohol

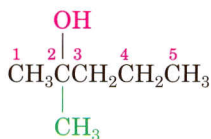
sekundární alkohol

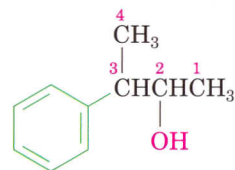
terciární alkohol

Podle systematického názvosloví považujeme jednoduché alkoholy za deriváty základních uhlovodíků a jejich názvy vytváříme přidáním sufixu *-ol* takto:

- PRAVIDLO 1** Zvolíme nejdelší uhlíkatý řetězec obsahující hydroxylovou skupinu a základní název vytvoříme přidáním koncovky *-ol* k názvu odpovídajícího alkanu.
- PRAVIDLO 2** Očíslujeme uhlíkatý řetězec od konce nejbližšího k hydroxylové skupině, tj. tak, aby hydroxyskupina měla co nejnižší lokant.
- PRAVIDLO 3** Ostatním substituentům přiřadíme lokanty podle jejich umístění na řetězci, seřadíme je v abecedním pořadí a napíšeme název.

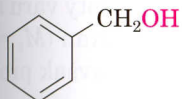
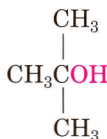
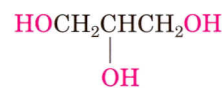

2-methylpentan-2-ol

cis-cyklohexan-1,4-diol

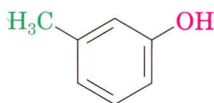
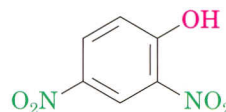
3-fenylbutan-2-ol

Některé jednoduché a běžné alkoholy mají triviální názvy, jejichž používání systematická nomenklatura toleruje. Například:

benzylalkohol
(fenylmethanol)allylalkohol
(prop-2-en-1-ol)*tert*-butylalkohol
(2-methylpropan-2-ol)ethylenglykol
(ethan-1,2-diol)glycerol
(propan-1,2,3-triol)

Názvosloví fenolů

Podle pravidel uvedených v oddíle 15.2 je *fenol* jednak název sloučeniny (hydroxybenzen) a jednak skupinový název pro rodinu hydroxysubstituovaných aromatických sloučenin. Všimněte si, že jako skupinový název se používá *-fenol* (nikoliv *-benzen*).

m-methylfenol
(*m*-kresol)

2,4-dinitrofenol